

KOSOVO SPECIALIST CHAMBERS
DHOMAT E SPECIALIZUARA TË KOSOVËS
SPECIJALIZOVANA VEĆA KOSOVA

Predmet: KSC-BC-2020-05
Tužilac protiv Saljiha Mustafe

Rešava: **Pretresni panel I**
sudija Mapi Velt-Folja, predsedavajući sudija
sudija Roland Dekers
sudija Žilber Biti, sudija izvestilac
sudija Vladimir Mikula, rezervni sudija

Sekretar: Fidelma Donlon

Datum: 20. septembar 2021.

Jezik: engleski

Stepen tajnosti: javno

Odluka o zahtevu zastupnika žrtava za ponovno razmatranje treće odluke o imenovanju jednog ili više veštaka

Dostaviti:

specijalizovanom tužiocu,
Džeku Smitu

braniocu optuženog,
Juliusu von Boneu

Sekretarijatu, i to
načelniku Službe za učešće žrtava,
Zilki Študzinski

zastupniku žrtava,
Ani Pjus

PRETRESNI PANEL I (u daljem tekstu: panel) donosi odluku o zahtevu zastupnika žrtava za ponovno razmatranje treće odluke o imenovanju jednog ili više veštaka.

I. TOK POSTUPKA

1. Dana 20. maja 2021, panel je izdao „Odluku o imenovanju jednog ili više veštaka“ (u daljem tekstu: odluka), u kojoj je naložio Službi za učešće žrtava da do 4. juna 2021. dostavi spisak sa tri odgovarajuća veštaka koji su u mogućnosti da u kratkom roku pripreme izveštaj iz stavova 20 i 22 odluke.¹ Panel je takođe naložio odbrani Saljiha Mustafe (u daljem tekstu: odbrana) i zastupniku žrtava da svoja eventualna izjašnjenja dostave u roku od deset dana po prijemu obaveštenja o dostavi podneska Službe za učešće žrtava.²

2. Dana 4. juna 2021, sekretar je dostavio izjašnjenje Sekretarijata shodno odluci o imenovanju jednog ili više veštaka, u kojem je Služba za učešće žrtava navela tri veštaka koji „u dovoljnoj meri ispunjavaju uslove“ navedene u odluci.³

3. Dana 14. juna 2021, zastupnik žrtava je dostavio izjašnjenje zastupnika žrtava o odluci o imenovanju jednog ili više veštaka u kojem je, između ostalog, naveo više pitanja koja imenovani veštak ili veštaci treba da obrade.⁴ Odbrana nije dostavila svoje izjašnjenje.

¹ KSC-BC-2020-05, F00124, Pretresni panel I, *Decision on the appointment of expert(s) /Odluka o imenovanju jednog ili više veštaka/*, 20. maj 2021, javno, stav 24(a). Obaveštenje o dostavi podneska stavljeno je na znanje 21. maja 2021.

² Odluka, stav 24(b).

³ KSC-BC-2020-05, F00132, sekretar, *Registry Submission Pursuant to the Decision on the Appointment of Expert(s) /Izjašnjenje Sekretarijata shodno odluci o imenovanju jednog ili više veštaka/*, 4. jun 2021, javno sa poverljivim i *ex parte* priložima 1-3.

⁴ KSC-BC-2020-05, F00134, zastupnik žrtava, *Victims' Counsel Submission on the Decision on the appointment of expert(s) /Izjašnjenje zastupnika žrtava o imenovanju jednog ili više veštaka/*, 14. jun 2021, javno.

4. Dana 25. juna 2021, panel je doneo „Drugu odluku o imenovanju veštaka“, u kojoj je naložio Službi za učešće žrtava da do 21. jula 2021. dostavi novi spisak odgovarajućih veštaka koji nisu sa Kosova, a u mogućnosti su da u kratkom roku pripreme izveštaj iz stavova 20 i 22 odluke.⁵ Panel je takođe naložio odbrani i zastupniku žrtava da svoje eventualno izjašnjenje o argumentaciji Službe za učešće žrtava dostave do 20. avgusta 2021.⁶
5. Dana 21. jula 2021, sekretar je dostavio izjašnjenje Sekretarijata shodno drugoj odluci o imenovanju veštaka, u kojem je Služba za učešće žrtava ponudila panelu na razmatranje još tri odgovarajuća veštaka.⁷
6. Dana 19. avgusta 2021, zastupnik žrtava je dostavio izjašnjenje zastupnika žrtava o drugoj odluci o imenovanju veštaka,⁸ u kojem je izneo spisak pitanja koje veštak odnosno veštaci treba da razmotre.⁹ Odbrana nije dostavila svoje izjašnjenje.
7. Dana 3. septembra 2021, panel je izdao treću odluku o imenovanju jednog ili više veštaka (u daljem tekstu: osporavana odluka), u kojoj je imenovao tri lica za veštake u ovom predmetu i naložio im da „pokušaju da predaju zajednički izveštaj“ o temama koje je panel odredio do 22. novembra 2021.¹⁰

⁵ KSC-BC-2020-05, F00140/RED, Pretresni panel I, *Public redacted version of Second decision on the appointment of expert(s)* /Javna redigovana verzija druge odluke o imenovanju veštaka/ (u daljem tekstu: druga odluka), 25. jun 2021, javno, stavovi 9-10, 12(a).

⁶ Druga odluka, stav 12(b).

⁷ KSC-BC-2020-05, F00157, sekretar, *Registry Submission Pursuant to the Second Decision on the Appointment of Expert(s)* /Izjašnjenje Sekretarijata shodno drugoj odluci o imenovanju veštaka/, 21. jul 2021, poverljivo sa poverljivim i *ex parte* priložima 1-4. Javna redigovana verzija podneska bez priloga dostavljena je 10. septembra 2021, F00157/RED.

⁸ KSC-BC-2020-05, F00166, zastupnik žrtava, *Victims' Counsel Submission on the Second Decision on the appointment of expert(s)* /Izjašnjenje zastupnika žrtava o drugoj odluci o imenovanju veštaka/ (u daljem tekstu: drugo izjašnjenje žrtava, 19. avgust 2021, javno sa javnim prilogom 1.

⁹ Prilog 1 uz drugo izjašnjenje žrtava.

¹⁰ KSC-BC-2020-05, F00184/RED, Pretresni panel I, *Public redacted version of Third decision on the appointment of expert(s)* /Javna redigovana verzija treće odluke o imenovanju jednog ili više veštaka/, 3. septembar 2021, javno.

8. Dana 7. septembra 2021, zastupnik žrtava je podneo zahtev za ponovno razmatranje osporavane odluke (u daljem tekstu: zahtev).¹¹

9. Odbrana nije odgovorila na zahtev.

II. IZNETA ARGUMENTACIJA

10. Zastupnik žrtava se panelu obraća sa zahtevom da ponovo razmotri osporavanu odluku u skladu sa pravilom 79 Pravilnika o postupku i dokazima pred Specijalizovanim većima Kosova (u daljem tekstu: Pravilnik) i da izda nalog da veštaci podnesu zasebna veštačenja umesto jednog zajedničkog veštačenja.¹² Po njegovim rečima, panelu bi od veće koristi bili izveštaji koje bi svaki veštak izradio samostalno, nezavisno jedan od drugog, budući da bi se u postupku izrade zajedničkog izveštaja javila opasnosti da će veštaci, makar i nesvesno, uticati jedan na drugog pri formiranju stručnog mišljenja i/ili pokušati da postignu kompromisno rešenje u nekim pitanjima.¹³ To bi za žrtve bilo štetno i nepravično jer panel ne bi stekao uvid u nezavisno stručno mišljenje svakog pojedinog veštaka o ključnim pitanjima koja se tiču reparacija.¹⁴ Zastupnik žrtava dodaje da bi jedino pojedinačni izveštaji veštaka omogućili valjanu primenu pravila 149 Pravilnika u slučaju da se traži njihovo prihvatanje u spis ili da se javi potreba za unakrsnim ispitivanjem veštaka.¹⁵ Najzad, zastupnik žrtava ističe da se ne protivi tome da veštaci među sobom odrede ko će koje teme obraditi u svom izveštaju, ukoliko zahtev bude odobren, niti da u svom izveštaju svaki ponaosob samostalno obradi jedne te iste teme.¹⁶

¹¹ KSC-BC-2020-05, F00190, zastupnik žrtava, *Victims' Counsel motion for reconsideration of the Third decision on the appointment of expert(s) /Zahtev zastupnika žrtava za ponovno razmatranje treće odluke o imenovanju jednog ili više veštaka/*, 7. septembar 2021, javno.

¹² Zahtev, stavovi 1, 6-7, 15.

¹³ Zahtev, stav 10.

¹⁴ Zahtev, stavovi 7, 9-10.

¹⁵ Zahtev, stavovi 11-13.

¹⁶ Zahtev, stav 8.

III. MERODAVNO PRAVO

11. Panel ima u vidu pravila 79 i 149 Pravilnika.

IV. ANALIZA

12. Panel napominje da je ponovno razmatranje vanredna mera koju treba primeniti samo ako se pokaže da je došlo do greške u rasuđivanju ili ako je to neophodno da bi se izbegla nepravda. Nove činjenice i argumenti koji se iznesu nakon donošenja osporavane odluke mogu biti relevantni za takvu ocenu.¹⁷

13. Što se tiče prve komponente uslova za ponovno razmatranje, panel napominje da zastupnik žrtava nije izneo, pa samim tim ni dokazao da je panel načinio jasnu grešku u rasuđivanju u osporenoj odluci. Prema tome, prva komponenta uslova za ponovno razmatranje nije ispunjena.

14. Što se tiče druge komponente uslova za ponovno razmatranje, zastupnik žrtava iznosi dva glavna argumenta: (i) tvrdi da postoji opasnost da će veštaci prestati da svoj posao obavljaju nezavisno i (nesvesno) uticati jedni na druge, pa će panelu dostaviti drugačije informacije nego u slučaju da rade samostalno;¹⁸ i (ii) tvrdi da predočavanje izveštaja sa više autora nije u skladu sa pravilom 149 Pravilnika.¹⁹

15. U pogledu prvog argumenta, panel napominje da se u osporavanoj odluci veštaci ne obavezuju da dostave zajednički izveštaj. Premda se, u cilju

¹⁷ KSC-BC-2020-05, F00046, sudija za prethodni postupak, *Decision on Specialist Prosecutor's Request for Reconsideration or Certification for Appeal* /Odluka po zahtevu specijalizovanog tužioca za ponovno razmatranje ili izdavanje odobrenja za ulaganje žalbe/, 5. novembar 2020, javno, stav 14. V. takođe ICC, *Prosecutor v. Ongwen*, ICC-02/04-01/15-468, [Decision on Request for Reconsideration of the Order to Disclose Requests for Assistance](#), 15. jun 2016, stav 4; *Prosecutor v. Bemba Gombo et al.*, ICC-01/05-01/13-1085, [Decision on Kilolo Defence Request for Reconsideration](#), 15. jul 2015, stav 4.

¹⁸ Zahtev, stavovi 7, 10.

¹⁹ Zahtev, stavovi 11-13.

ekspeditivnog vođenja postupka, od veštaka traži da „pokušaju“ da dostave zajednički izveštaj, ništa ne sprečava jednog ili više veštaka da predaju samostalni izveštaj ukoliko to žele.²⁰ To bi, na primer, moglo da se dogodi u slučajevima kada jedan ili više veštaka sebe smatraju stručnijim u pogledu jedne ili više tema koje je panel utvrdio, kada je saradnja među veštacima otežana iz organizacionih ili drugih razloga, ili kada jedan ili više veštaka zauzme različit stav i/ili izvede različit zaključak o pitanjima koja valja obraditi u izveštaju. Pored toga, panel napominje da je, čak i u slučaju da veštaci predaju zajednički izveštaj, prema osporavanoj odluci moguće da neke delove izveštaja, posvećene određenom pitanju za koje je panel tražio veštačenje, napiše samo jedan ili nekolicina veštaka.²¹

16. Što se tiče navoda o opasnosti da bi veštaci u toku međusobne saradnje radi predaje zajedničkog izveštaja mogli (nesvesno) da utiču jedni na druge, panel napominje da su sva tri imenovana veštaka stručnjaci u svojim oblastima rada i da su odabrani, između ostalog, na osnovu njihove radne biografije i opsežnog radnog iskustva. Prema tome, navodi o opasnosti da će veštaci međusobno uticati jedni na druge su čisto hipotetičke prirode i svod se na nagađanje. Kada se pritom ima na umu koliko je bitno objediniti stručna znanja i resurse kako bi se obradila složena pitanja koja predstavljaju predmet veštačenja, na šta je ukazao i sâm

²⁰ Panel s tim u vezi napominje da je, na primer, u predmetu *Prosecutor v. Ntaganda*, četvorici imenovanih veštaka za reparacije takođe naloženo da „pokušaju da predaju zajednički izveštaj“ (ICC, *Prosecutor v. Ntaganda*, ICC-01/04-02/06-2528-Red, [Public redacted version of 'Decision appointing experts on reparations'](#), 14. maj 2020, stav 11), te da su potom trojica predala zajednički izveštaj (ICC, *Prosecutor v. Ntaganda*, ICC-01/04-02/06-2623-Anx1-Red2, [Expert Report on Reparation](#), 3 November 2020), dok je jedan veštak samostalno predao izveštaj u kojem se posebno pozabavio određenim specifičnim temama (ICC, *Prosecutor v. Ntaganda*, ICC-01/04-02/06-2623-Anx2-Red2, [Expert Report on Reparations for Victims of Rape, Sexual Slavery and Attacks on Healthcare](#), 3. novembar 2021).

²¹ Osporavana odluka, stav 16.

zastupnik žrtava,²² panel zaključuje da je argumentacija zastupnika žrtava u vezi sa tim pitanjem neutemeljena.

17. Što se tiče drugog argumenta zastupnika žrtava, panel napominje da se pravilom 149 Pravilnika ne zabranjuje predočavanje zajedničkog izveštaja više veštaka i da je to, štaviše, uvrežena praksa pred drugim sudovima i tribunalima.²³ Činjenica da bi primenom pravila 149(2) i (4) Pravilnika bilo neophodno saslušavati više od jednog veštaka, što sa sobom povlači razne organizacione posledice,²⁴ suštinski ne menja prethodni zaključak. Prema tome, argumentacija zastupnika žrtava u vezi sa tim pitanjem je neutemeljena.

18. S obzirom na navedeno, zastupnik žrtava nije pokazao da je ponovno razmatranje osporavane odluke, u delu u kojem se imenovanim veštacima nalaže da pokušaju da predaju zajednički izveštaj, neophodno da bi se izbegla nepravda. Prema tome, uslov za ponovo razmatranje nije ispunjen ni u pogledu druge komponente.

²² Drugo izjašnjenje zastupnika žrtava, stav 7.

²³ Panel napominje da se u pravilu 94 *bis* Pravilnika o postupku i dokazima Međunarodnog krivičnog suda za bivšu Jugoslaviju, kojim se uređuje svedočenje veštaka, pominje, kao i u pravilu 149 Pravilnika, „veštak“ u jednini, i to u stavovima (a)-(c) pomenutog pravila, ali da je zaključeno da to ne sprečava prihvatanje u spis izveštaja koji je sastavilo više veštaka; v. npr. ICTY, *Prosecutor v. Mladić*, IT-09-92-T, [Decision on Defence Motion to Admit Into Evidence Subotić and Poparić's Expert Reports and Related Documents](#), 9. jun 2016, stavovi 8, 18, gde se prihvataju u spis određeni odlomci iz četiri izveštaja čiji su koautori dvojica veštaka. V. takođe ICC, *Prosecutor v. Ongwen*, [ICC-02/04-01/15-T-174-ENG](#), transkript sednice, 4. maj 2018, str. 7, red 11 do str. 8, red 19, gde je postupajuće pretresno veće prihvatilo u spis zajednički izveštaj čiji su koautori četvorica veštaka.

²⁴ Zahtev, stav 12.

V. DISPOZITIV

19. Iz navedenih razloga, panel:

- a. **ODBIJA** zahtev, i
- b. **NALAŽE** Sekretarijatu da prosledi zahtev i ovu odluku veštacima imenovanim na osnovu osporavane odluke.

/potpis na originalu/
Sudija Mapi Velt-Folja,
predsedavajući sudija

/potpis na originalu/
sudija Žilber Biti

/potpis na originalu/
sudija Roland Dekers

Ponedeljak, 20. septembar 2021.

U Hagu, Holandija